

EDINOST

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdanje stane: za eno leto . . . 2,50 — za tri mesece . . . 0,75 — za pol leta . . . 1,25 — za eno leto . . . 2,50 — Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir. Posamično številko se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 nč., v Gorici 4 nč.

Oglasne račune po tarifi v petih; za naslov s dobilimi črkami se plačajo prosti, kolikor obsega tiskovno vsebino. Poslana osmrtina in javnozdravilo, da mači oglašiti itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma 31. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulica Caserma 13. Odpri reklamacije so prosto poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Našim naročnikom!

30. septembra poteče vsesletna naročnina vsem častitim našim gg. naročnikom, razun onim, ki plačujejo na mesec. Prosimo toraj častite naše gg. naročnike, katerim priložimo prihodnje dni tirjalne listke, da dotično dolžno naročnino takoj dopolnijo, ako nečejo, da se jim list ustavi. Troški za naš list so veliki in vsakdanji, a do danes imamo prejeti še polovico vse naročnine. Apelujemo toraj na rodoljube naših častitih gg. naročnikov, da vrše svoje dolžnost ter nam s tem olahčajo naš težek posel. Ako se je v iztirjalnice urinila kaka pomota, naj se nam to oprostijo ter blagovoljno javi. Zajedno se obračamo do vseh naših častitih gg. naročnikov s prošnjo, da nam pridebo v krogu prijateljev novih naročnikov.

Uredništvo. Upravištvo.

Mestni svet tržaški.

(XXI. seja dne 24. septembra 1894.)

Predsednik: župan dr. Pitteri. Vladni zastopnik: namestništveni svetovalec dr. bar. Conrad. Navzočih 35 svetovalcev.

Po odobrenju zapisnika XX. seje prečita se pismo bivšega mestnega svetovalca in deš. poslanca dr. Andreja Sancina, kateri polaga svoj mandat kot zastopnik I. okoličanskega volilnega okraja, ker je premeščen v Gorico kot državnega pravnika namestnik. Zbor vsame dopis na znanje.

Svetov. Nabergoj interpeluje zatem župana zaradi nove težke zamude okrajnega zdravnika na Proseku, dr. Suse. Stvar je v kratkem ta-le: Pred tremi dnevi so dovedli na Prosek nevarno bolnega kmeta Jakoba Sedlaka iz Sv. Križa št. 172, da dr. Suse napiše pristopni list v bolnišnico in da odkaže voz. Tega pa okrajni zdravnik ni hotel storiti, ampak odpisal je bolnika na dom, češ, da ga pride obiskat še tekom istega dne. Ubogi bolnik moral se je torej vrniti peš v Sv. Križ, a komaj se je privlekel na dom, omedlel je in takoj zatem se je pojavila nekakšna blažnost pri nesrečniku, kajti premetaval se je takó, da so ga 4 osebe komaj držale. Videvši tu nevarni pojav, so sorodniki sami odpeljali Sedlaka naravnost v Trst v bolnišnico, kjer so ga vprejeli tudi brez Suseinega listka. — A dr. Suse je prišel še-le drugi dan okoli poludne obiskat bolnika, kjer je zvedel, da je isti že 24 ur v bolnišnici. Govornik vpraša zatorej župana, kaj misli ukreniti proti dru. Suse, da se ne dogodi več taka težka zanemarjanja zdravniških dolžnosti? — Župan je odgovoril, da mu o tem dogodku še ni znano ničesar, da pa hoče odrediti strogo preiskavo, o čiji izidu sporoči mestnemu svetu.

Zatem so nadaljevali razpravo o proračunu občinske uprave za leto 1895, v drugem čitanju.

PODLISTEK.

147

Kmetiški upor.

Zgodovinska povest šestnajstega veka.

— Spisal August Sosa. Preložil I. P. Pavlinič.

Dob ob Sotli beži v mesečini dvoje mož, dvoje hrvatskih oboroženih kmetov, Gregorič in Gušet. Utekla sta, bežita, gazeč visoki sneg. Konja sta jima padle. Gušetó omahne na deblu v snegu.

— Ne morem dalje, ne morem.

— Samo še malo, samo malo, šepeta Ilija. Evo vasi, ali ne vidiš luči! Zberi moči! Ne maram, da me vjemó živoga.

— Ne morem.

— Ti si mi junak! A jaz? Rana me skeli na desni roki, kar zblaznel bi, ali pojdiva naprej. Vstani!

Gušetó vstane in počasi tavaje po snegu prideta do prve keče kraj cerkve.

— Tu ostani, reče Ilija, to je župni dvorec.

K poglavju VI., „Lokalna policija“, čl. XVII.: „Nadzorstvo klavnice“, priporoča Barison, da se skoraj izvrši že leta 1888. dovoljeno razširjenje klavnice. — K istemu poglavju, čl. XXV.: „Pometanje ulic“, spregovori svetovalec Dollenz, priporočajoč, da se ulice vselej dobro poškopirajo, predno pride pometanje, o čl. XXVII.: „Kidanje snega“, pa predlaga svetovalec Benussi, da se stavi v proračun stroškov za kidanje snega povprečna svota poslednjih 3 let, namesto povprečne svote poslednjih 10 let, kajti v proračunu stoji svota 9000 gld., v tem ko se potroši nekaj let sem vsako leto do 20 000 gld. — Svet. Dollenz podpira Benussijev predlog, zahtevajoč, da dobijo o kidanju snega primerne nagrade poleg gasilcev tudi nadziratelji cest in pa mestni stražarji, ki nadzorujejo in urejujejo kidanje baš tako, kakor gasilci. O tem predmetu sta govorila še svetovalec Venezian in Ventura in asessor Verneda, potem je dal župan Benussijev predlog na glasovanje. Predlog je obveljal z veliko večino glasov.

K čl. XXX istega poglavja, „Razsvetljava v okoličih“, predlaga svetovalec Dollenz, da se postavijo nove svetiljke: 2 v ulici „12 Moreri“ v Rojanu in na stari Openski cesti, 5 ob cesti v Barkovlje-Kontovelj, in 3 v ulici Commerciali, od katere je razsvetljen sedaj samo dolgi del. — Ta predlog pobija iz formalnih virovok podpredsednik Mojzes Luzzatto, dodavši, da je treba prej slišati mnenje plinarne in stavbanskega urada, potem naj se naroči eksekutivi, da sporoči delegaciji, koja naj proučuje in predloži potrebno. — Svetovalec Nabergoj opisuje nezadostno razsvetljavo v ulici Romagna, ki je razsvetljena le do kampanje Mestron in nezadostno razsvetljavo na Vrdeli. Zatorej se pridruži govornik predlogu M. Luzzatta, da se naroči delegaciji, da naj stvar proučuje in da naj predloži dotična mesta, na katerih je treba postaviti novih svetiljk. — Temu predlogu se je pridružil tudi svetovalec Dollenz. — Župan je dal zatem M. Luzzattov predlog na glasovanje ki je obveljal z 20 glasovi proti 15.

K čl. XXIV., „Izredni, razni in nepredvidni stroški“, predlaga finančni odsek, da se uvrsti v proračun svota 1200 gld. v podporo društva „Società delle Corse“ (Društvo za dirke) za prirejanje sejmov živine na dirkališču v Montebellu. Svetovalec E. Rascevič je omenil k temu prav umestno, do kam so dozorole priprave za sejme živine, o katerih se vedno in toliko govori, a ne vidi se jih vendar ne. Govornik nima sicer principjalno nič proti tej podpori, želi pa jametati, da bodo omenjeni sejmi res že leta 1895. Župan odgovarja, da je društvo moralo premagati mnogo zaprek, a oadejati se je, da

— Kaj naj tu? Ubili naju bodo. Odpočiva kje v seni, pa potem čez Sotlo na Hvalsko. Brednika poznam.

— Nikakor, odgovori Ilija, jaz moram v Pisece, da vidim še enkrat ženo in otroke.

— Nesposobno! Kako?

— Soj! Šepne poveljnik in ušari s sabljo ob vrata. Na okro pride župnik.

— Stojte, zakliče Ilija; odpičama hlev, daj konja.

— Kdo sta?

— Dobra človeka v nesreči.

— Spravita se mi, odgovori župnik; razbojnika sta.

— Daj konja, zakliče Ilija, sicer se posveti koliba. Nisem pogani, ali Nemei naju zasedujejo. Daj nama konja, hrvatska križarja sta. Tako mi Boga, posrmeta ti konja.

Dihaje pride starce pred vrata in dá Iliji ključ, rekoč:

— Tam je hlev! Vzemita si!

— Hvala ti! odgovori Ilija, za žest danj

bode mogoče obdržavati sejme že tekom prihodnjega leta. E. Rascevič naglašja, da ne zna, kaké so te zapreke, zatorej boče glasoval za to podporo še-le tedaj, ko društvo predloži kaj konkretnega. Na to pojašnjuje Artelli, da dela zapreke finančna oblast, katere zahteva popoln erarični užitinski davek za živine, ki se prižene na semenj. Društvo se obrne zaradi tega na ministerstvo, da opusti ta davek. Zbor je nu to dovolil podpore z 20 glasovi proti 14.

O poglavju VII., „Vode, ceste, sprehaljišča in zgradbene pristojbine“, čl. III.: „Zgradbene pristojbine“, spregovori svetovalec Nabergoj, in vpraša, kakó je to, da je pri tej točki stavljena kot dohodek neznatna svotica 400 gld.? Nekdaj se je plačevala mestnemu pregledniku novih zgradb v okoličih taksa 2 gld., sedaj pa, — govornik navaja slučaj, ki se je pripetil njemu osebno — zahteva takso 5 gld. Iz tega sklepa svetovalec Nabergoj, da je prepuščeno odmerjenju te takse samovolji uradnikov. — Asessor dr. Pimpach pojašnjuje, da odmerjenje take ni prepuščeno samovolji uradnikov, in da se sme sleherni priložiti na mestno delegacijo, kdor mieli, da mu je taksa odmerjena nepravilno. V to razpravo se je popolnoma nepozvan vmešal svetovalec Venezian, češ, da Nabergoj razpravlja o svojih privatnih interesih. (Mar je svetovalec Nabergoj jedini posestnik v okoličih, kateremu odmerja magistrat take, ako zida na svojem posestvu? V sgle d, katerega je izbral svet. Ured.) Svetovalec Nabergoj je hotel zavrniti dr. Veneziana, toda, komaj je spregovoril, že je pričela galerija protestovati in tuliti: „Ne! Ne!“

Zatem priporoča svetovalec Dollenz, da se napravi vodotok na Proseški cesti blizu „Rmeno hiše“ in jeden vodotok na takozvani „Scala Santa“, spojen z napajališčem za živino. Svetovalec Chembi ponavlja proti temu svoje priporočilo, da naj se mestna občina pogodi z Nabrežinsko vodovodno družbo glede znižanja cene vodi. Župan naglašja to, da so ostala dosedanja pogajanja brezuspešna, toda da se vendar nadaljujejo. — Svetovalec Nabergoj priporoča, da bi se zvezal Sv. Ivan z mestnim vodovodom, kajti zdravstvena oblast je zaprla 8 zasebnih vodnjakov, ne da bi bila skrbela za primerno nadomeščenje. Nadalje priporoča, da bi se napajala voda v Sv. Križ, kar izvestno ne bi stalo mnogo, kajti prebivalci sami bi brezplačno kopali zemljo za napajanje vodovoda. Konkretnega predloga pa pa govornik ni stavil, ker misli, da se bude morati bačiti tudi a tem predmetom dotična komisija 7 članov, katere je bil usvetovalec. — Pri na

boš imel konja. Hvala ti! Rešil si dvema poštenjakoma glavo.

Vseoka stoji mesec na nebu in gleda, kako dirja v zimski noči dvoje mož ob Sotli.

XXXVIII.

Pri vrtarji mokriškega gradu se oglasi popoldne starce menih reda svetega Frančiška in vpraša, če je gospod Stjepko Gregorijance doma. Vrtar reče, da je. Počasnim korakom stopa arebreglavi starce v zgornje grajsko nadstropje, nalahko poteka na vrata in vstopi, kakor da mu je tu trdavnica vsa znana. V mali sobi sedi gospodar za mizo in nemirno premetuje pisma. O nenadejanem pozdravu meniha se zgane Stjepko.

— Hvaljen Jezus! pozdravi ga menih.

— Na veke! odzdravi Stjepko, kdo si sveti oče, in česa želiš?

— Prinašam ti pozdrav, gospod Gregorijance.

— Oj koga?

— Od dveh mitreecv.

slovu IV., „Pokrivanje potokov“, priporočil je svetovalec Dollenz, da se pokrije potok od železniškega viadukta v Barkovljah do ceste v Miramar, in nasvetuje, da bi pokrili tudi potok v Rojanu. — Svetovalec Nabergoj je predlagal, da bi se ta potok pokrili vsaj na Gornjem delu pri „Buredi“, t. j., da bi se tam napravil prehod ali most, kajti ljudje sedaj niti ne morejo prek potoka, ako je vođa narasla. Zbor je ta predlog — seveda izvzemši naše poslance — odklonil soglasno. (To je „očetovska skrb“ za okolič! Stavec.) — K čl. VIII. istega poglavja: „Vzdrževanje cest v okoličih“ priporočil je svetovalec Dollenz, da se kanalizuje cesta v „Škrljih“ na Greti ter da prevzame občina cesto, ki vodi iz Trstenika na Opčino v svojo upravo. Potem je govoril o potrebi posebnega prostora, kjer bi mogli ribiči v Barkovljah sušiti svoje mreže. Dosedanji v to določeni prostor na „Mandrakiji“ vzeli so ribičem in napravili tam vrt; zato morajo ubogi ribiči sušiti svoje mreže na takozvani „akoljehi“ v Barkovljanskem pristanišču in to na zemljišču, katero jim je prepuštil nek zasebnik iz dobroto. To zemljišče mora jim torej dotični lastnik zabraniti, kadar mu je drago: položaj ribičev je torej jako negotov in že s stališča pravicoljubja mora se skrbeti zanje. Govornik je naglašal, kako se zanima za to stvar celo o. kr. pomorska oblast in je končno toplo priporočil zboru, da resno prevdari položaj 50 siromašnih rodbin, katere skromno živijo o ribarstvu.

Konečno je zbor vprejel predloga finančnega odseka: Da briše iz proračuna svoto 4000 gld. za zgradenje ceste k novi šoli v Barkovljah in da stavi namesto tega svoto 15.000 gl. za zgradenje ceste k novi bolnišnici za bolnike, obolele za kužnimi boleznimi.

Na to je župan pretrgal javno sejo in zbor je ostal zbran v tajni seji. Pri tej je imenoval, odnosno premestil dve učiteljici, kaj pa za nas nima nikakoršne važnosti.

Politiške vesti.

Politika Poljakov. Ker je knez Bismarck čital Poljakom, da je politika, ki jo tirajo v Berlinu in na Dunaju, zavratna in neodkritosrčna, oglasila se je sedaj „Gazeta Narodova“, da nekoliko pojaani to poljsko politiko. Omenjeni list priznava, da narodni politiki Poljakov je bil od nekdanj in je še danes le ta konečni cilj, da si Poljaki znep pridobé svojo samostojno ekzistencijo, vtemeljeno v zgodovini. Vprašanje pa da je zares kačljivo, kako je mogoče spraviti v soglasje to glavno stremeljenje Poljakov z dejstvom, da Avstrija in Nemčija. Ali poljski list si zna pomagati, da pokrije

— Mitreecv? — — mitri gospodari v vstano.

— Sedi, čuj, zamahne starce z roko, in Stjepko ga sluša. Ti me ne poznaj. Kaj ne? Jaz sem brat Benaventura iz samostana svetega Frančiška v Zagrebu. Prej sem se klical drugde, pisal sem s Ivan Babč.

— Bredovski župnik? vstane začuden Stjepko, prijemši se za stolovo naslanjalo.

— Da, sinče pogodi si. Bi sem bredovski župnik. Reči so mi, da sem grešil, da sem hujkal kmete. Bodi jui. Zapri so me za nekaj časa v samostan, jaz pa sem ostal vedno v njem, da se spokojim za grehe. Sedaj mi je ime brat Benaventura. Prihajam k tebi. Prinašam ti pozdrav dveh mitreecv, Ambroža, tvojega očeta, in Matije Gubca, kmetkega kralja.

— Ne razumem te, odgovori Stjepko in umolkne.

(Dale prih)

to kričeše navskrižje med konečnimi cilji poljske politike in pa življenjskimi pogoji naše države. Poljsko lojalnost do Avstrije in Nemčije hoče dokazati s prefrigano sofistikom, češ, mi smo lojalni, mi smo nepremično za trozvezo že za to, ker gorimo za zapadno civilizacijo in svobodni napredek in ker smo tudi uverjeni, da trozvezi ni drug namen, nego ščititi civilizacijo in svobodo. Stvar civilizacije je torej tudi naša stvar. A to sladko uverjenje jim še ne zadostja, ampak gospoda Poljaki gojijo celo nado, da jim trozveza celo pripomore do tiste historijske samostalnosti v varstvo zapadne civilizacije. S takimi praznimi frazami naj je torej pojašnjena politika Poljakov, ki je pravi nož na dve strani: na jedni strani meri na odcepiljenje Galicije od habzburške monarhije — in le tako si moremo tolažiti tisto toli zaželjeno „ugodovinsko samostalnost“ — na drugi strani pa naglašajo svojo lojalnost do države. Po našem menenju stvar vendar ni tako jasna, kakor bi hotel trditi poljski list. Kajti govoril nam je mnogo o zapadni kulturi, o civilizaciji, o napredku, toda na glavno vprašanje nam vendar ni odgovoril, na vprašanje namreč: kako hočejo priti Poljaki do svoje „ugodovinske samostalnosti“, ne da bi se pri tem premenila sestava naše države? To je jedro vprašanja, a tega jedra se ni doteknil poljski list; in ker ni tega storil, se bojimo, da politika Poljakov vendar ni tako lojalna in odkritosrčna, kakor bi nam je hoteli slikati. „Gazeta Narodova“ se sklicuje tudi na trozvezo v dokaz svoje lojalnosti. Pardon, to je piškov dokaz, kajti mnogokateri je iz raznih razlogov prijatelj trozveze, a pri vsem tem vendar sovražnik naše države. Mi menimo celo, da je jako nelojalno, ako spravljamo svojo lojalnost v zvezo s vnanjimi svezami, kajti vnanje zveze so od danes do jutri, a lojalnost bodi večna, ona bodi nepremična zvezda na obsorju političnega vrvenja. In ako se že postavimo na stališče poljskega lista in ako priznamo, da je lojalnost Poljakov do Nemčije in Avstrije izvidena nad vsaki dvom, potem jih vprašamo: ali niso Poljaki v Ruski Poljaki in istem razmerju do Rusije, kakor so Poljaki v Galiciji do Avstrije in Poljaki na Poznanjskem do Nemčije? Ali niso prvi istotako obvezani na lojalnost kakor poslednji? Rusija pa ni v trozvezi, torej je vse sklicovanje na trozvezo v dokaz lojalnosti — prazna slama. Zares klasična pa je izjava, da so Poljaki zato drže trojne zveze, ker se nadejajo, da jim uprav ista pripomore do historijske samostalnosti. Po takem Poljaki ne ljubijo trozveze radi trozveze, ampak le iz ozirov na — svoj konečni smoter. To je vsaj nekoliko odkritosrčno. — Kot Slovanom pa se nam mora še posebno studiti tisto neslano proslavljanje zapadne kulture, saj je to proslavljanje glavni znak — poljske politike.

Različne vesti.

V Zagrebu je zavladalo neopisno veselje, ko so doznali, da se tam stalno naseli Nj. ces. Vis. nadvojvoda Leopold Salvator. Nadvojvoda Leop. Salvator je brat nadvojvode Frana Salvatorja, soproga Marije Valerije. V Zagreb došle na mesto polkovnika. Zagrebški listi pozdravljajo navdušenimi besedami prihod nadvojvode, veselje se, de bodo imeli v svoji sredi člana kraljevske hiše, stoječega v prvi vrsti med sorodniki vladarjevimi. — „Hrvatska“ sklepa dotični svoj članek: „Mi ne vemo sicer, kaj pomenja prihod nadvojvode Leopolda Salvatorja v Zagreb; mi želimo samo in se tudi nadejamo od Boga, da solnce sreče posije tudi pred naša vrata, da postane Hrvatska to, kar je bila nekdanj: celokupna in samostalna — kajti le tako moramo biti najjači stebel monarhije.“

V Postojni je umrl dne 23. t. m. trgovec, posestnik in narodnjak Fran Kogoj v cvetoči moški dobi 41 let.

Za družbo sv. Cirila in Metoda in sicer da postane „Del. podp. društvo“ pokrovitelj, darovali sti dve okoliščanki 40 stotink. Živel!

Kam se je zgubil „onorevole Mauroner“?? Provažne stvari se razpravljajo sedaj v našem mestnem svetlu: proračun mestne uprave za leto 1895., ki jasno in kričje dokazuje, kolika je briga našim „mestnim očetom“ za blagor s mestom spojeno okolice. Komu je zares na srcu ta blagor, pokazalo se je baš v poslednjih sejah. Naša zastopnika gg. vitez Naber goj

in Dollenz sta se možato potegnili za najnujnejše potrebe prezirane „okoliščanske raje“ sploh, — a zastopnik II. volilnega okraja okolice, slatoustni gospod Polde — misli si bržkone, da je boljše, ako se niti ne pokaže v seji, da ne bi se menda sameril drugim „onorevolim“. Pa saj je v Katinari itd. itak vse v redu. Ljudstvo je tam popolnoma zadovoljno s magistratnim pašovanjem, zadovoljno je menda tudi s svojim „vrhim“ zastopnikom, ki se pokaže povsod, ne le tam, kjer bi bilo treba, da se potegne za koristi svojih volilcev. Srečni okraj, a še srečnejši je mož, kateremu zaupajo okoliščanski volilci!

Od sv. Ivana se nam piše: Vem sicer, da vam ne manjka tvarine, a tudi pri nas se dogodi marsikaj, kar je vredno zabeležiti.

Sv. Ivan z okolice je slovel od nekdanj kot pristna narodna vas. A zdaj? Žalibog, da ni več tako. Nekdanj smo imeli močan pevski in tamburaški zbor — sedaj sta utihnila oba in sedaj imamo le še „Bratno društvo“, kjer si vedrino duh in srce vrnivši se ali iz službe v mesto ali pa od težkega dela v hribih. Nekdanj nam je srce kipele radosti, ko smo poslušali krasne glasove bivšega zbora „Zore“, ponosno so se nam širila prsa, ko je donela iz krepkih pevskih grl pripoved „o morju adrijskem“, ki je bilo od nekdanj — slovansko.

Tamburaši so nam udarali krasne narodne pesmi, drugi so čitali novine, bil je to pravi — narodni dom, to je bilo bujno cvetje v narodnem vrtu.

A sedaj? Utihihi so svonki glasovi, utihnila je naša slovanska tamburica. Kdo je kriv? Mi, delavski stan, gotovo ne — ali naša gospoda je postala mladena in zaspala. Nekdanj nam je ona kazala pravo pot. Kdo uaj nas poučuje, kdo naj vsgojuje naša mladino, kdo naj navdušuje nas odraslene? Ali naj le mi delavci se svojimi šulji vdržujemo društva? Ne ne, gospoda v mestu in po okolici, vi se premalo brigate za nas! Mi moramo prepadati, ako nam ne greste vi na roko.

Še nekaj mi je na srcu, velečenjeni gospod urednik. Po pravici se pritožujete, da imajo naši mestni trgovci in obrtniki večinoma le samoitalijanske napise, ali povedati vam moram, da tudi po okolici — in celo zgornji — ni mnogo boljše. Tudi po okolici je laščina na prvem, slovenščina pa še le na drugem mestu, ali pa poslednje — celo ni. Vsi seveda niso taki. Pri nas imamo npr. še narodnih krčmarjev, na jedni krčmi vihra celo naša trobojnica. In vendar je prav pridno obiskujejo tudi tujci.

Medvedje v Trnovskem gozdu. Poslednji čas so se pokazali v Trnovskem gozdu štirje medvedje, ki so pravarodili že mnogo škodo med živino. Jeden teh medvedev je nedavno naletel na pastirja Tomaža Trpina in ga dobro opraskal. Minoli teden bil je velik lov na medvede, toda ostal je brezuspešen. Kosmatinci so prišli menda izpod Šneperka skos Hrušico v Trnovski gozd. Ako se ne posreči skoraj pobiti te nemile goste, počakati bode treba, da zapade sneg, a do tedaj rantrajejo lahko še bogata koliko živine.

Nova vojna ladija. Dne 26. t. m. dopoludne so odpravili novo c. in kr. vojno ladijo „Kaiserin und Königin Maria Theresia“ na oboroženje v Pulj. Ta ogromna vojna ladija je bila zgrajena v tukajnji ladjenici pri Sv. Roku povse iz domačega materiala.

Slovansko dobrotvorno društvo v Peterburgu jelo se je jako zanimati za druge Slovane. Sedaj je razpisalo dvoje nagrad 3000 oziroma 1000 rubljev. Prva nagrada je določena za najboljši spis s naslovom „Zgodovina južnih in zapadnih Slovanov od začetka tekozovane historijske dobe do 1879“, druga nagrada pa za spis o predmetu: Zgodovina dosedanjega položaja Malorusov v Galiciji, Bukovini in na Ogerkem, v političkem in verskem pogledu. Spisa je sestaviti v ruskem jeziku ter ju doposlati do 11. maja 1896.

Neznana smrt. 60letnega trgovca Jurija Echla, stanujočega v ulici Caserma hāt. 1, zadela je minolo noč kap v kavarni „Stella Polare“. Pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, ki je ukazal odpeljati Echla na postajo, a predno je dospel zdravnik z bolnikom do tje, bil je Echel že mrtev. Sodnijska komisija je ukazala, da se odpelje truplo v mrtvašnico pri sv. Jostu.

Samomor. Včeraj popoldne so je zastupila v neki gostilni blizu pokopališča pri Sv. Ani 52letna postrežnica Magdalena Fait,

stanujoča v ulici Giulia hāt. 66. Razni pričujoči gostje so opazili, da je starka hkrati obledela in omahnila, toda prikočivši jej v pomoč, zasutli so ostri duh karbolne kisline. Preskrbeli so zatorej kolikor mogoče hitro voz, da odpeljejo ženo v mesto v bolnišnico, toda med potjo je umrla. Nadzornik polic. stražarjev g. Hussak je poizvedel, da je šla žena z doma, rekoč, da je sita življenja. Varok samomoru je menda volika beda in pa bolezen.

Strušni požari v Severni Ameriki. Razni listi trdijo s vso odločnostjo, da so poslednji grozni požar v Severni Ameriki, v katerem je poginilo več stotin ljudi in ki je povzročil neizmerno škodo, sanetili drvarji nalašč. Dela ni bilo, mnogo drvarjev so odpustili od dela, ker je bilo že ogromno mnogo lesa nasekanega in zato — tako zaključujejo listi — so drvarji zažgali gozd, ne misleč na grozne posledice. Skušnja uči namreč, da o gozdnih požarih ostane vaelej 15 do 20% ožganih debel, katere je treba takoj posekati. Hudodelci so res prišli do zaželenega namena, kajti zaloge lesa so večinom pogorele in zato razne žage in družbe iščejo drvarjev. — Ako je res, da je bil ogenj saneten, bil bi to grozen dokaz o brezkončnem egoizmu hudobnih ljudi.

Koliko tehta muha? Nek učenjak, ki menda ni imel boljšega opraviti, lovil je muhe, da pové svetu, koliko tehta ta nadležni mrčes. Tehtal je 6 muh zajedno in našel, da tehtajo vse 0.0886 grama, torej tehta povprečno jedna muha 0.01466 grama, 70 muh jeden gram in na jeden kilogram je treba 70.000 muh. — Tudi ta je nekaj vredna.

Sodnijske. 25letni postopač Josip Ciana iz Trsta je dobil včeraj 6 mesečno ječo zaradi javnega nasilstva in slobnega poškodovanja tujega imetja. Dne 21. avgusta t. l. prišel je namreč ta junak v pisarno tukajšnje ubošnice in zahteval osorno, da mu dajo obloke in denarja, da si je bil dobil baš dan poprej obloke in tudi denarno podporo. Ker mu je uradnik odrekal jedno in drugo, prišel je Ciana takó razgrajati, da so morali poklicati stražarja. Temu se je besni Ciana ustavljal in v svoji jezi je razbil 4 šipe pri uhodu v ubošnico. Taki ljudje naj se torej podpirajo na občinske stroške! — 16letni klesarski vajenec Josip Cisco, stanujoč v selu Bruna pri Gradiški, je bil včeraj pred tukajšnjim sodiščem obsojen zaradi tatvine na 4 mesečno ječo. Ukradel je bil v Brumi svojemu gospodarju in delavcem razno orodje in srebrno žepno uro.

Policijske. Sinoč si je preskrbel nesnan tat ceno simeko obloke s tem, da je ukradel iz izlošbenega okna trgovine s suknom v novi ulici hāt. 11 kos sukna, vrednega 5 glđ. Uzmoviti bi si bil mogel izbrati seveda boljše sukno v trgovini, toda mislil si je menda: zastoj je dobro, kar je. — Spreten tat je ukradel včeraj v ulici delle Poste neki gospej novčarko s 3 glđ. 50 nđ.

Loterijske številke. Izrebane 26. t. m. Brno 38, 21, 54, 4, 53.

Najnovejše vesti.

Dunaj 26. „Wiener Ztg.“ poroča: Naučni minister je imenoval suplenta na drž. gimnaziju v Gorici, Alberta Dubica, in učitelja telovadbe na učiteljskiu v Kopru, K. Ciborvo, začasnim glavničim učiteljima na učiteljskiu v Kopru.

Dunaj 28. Truplo pokojnega nadvojvode Viljela položijo definitivno v rakev pri oc. kapucinih dne 5. oktobra t. l. (Ksta je stala doselej provizorično v predvorani mrtvaške kapelice. Ur.)

Budimpešta 28. (Delegacije). Proračunski odesk avstrijske delegacije je odobril v današnji seji proračun za Bosno in Hercegovino ter izredne stroške za vojsko.

Budimpešta 28. V razpravi o izrednih stroških za vojsko je naglašal poročevalec Popovski, da je večja potreba čimna opravičena v pomnoženju vojske in vojnih stroškov vseh evropskih držav. Delegat Pacák je vprašal, da-li je oboroževanje že končano, na kar je odgovoril vojni minister, da se on ozira le na iskazo o popolnjenanju oboroževanja, kateri izkazi se imajo predložiti delegaciji. Širih načrtov da ni sedaj, a ni mogoče objubiti karibodi za bodočnost. Vojna uprava pa nastoja da se uredi kolikor mogoče preprosto.

Reka 27. Ravnatelj avstrijskih in ogerških železnic so prideli danes svoja posvetovanja pod predsedstvom predsednika železniškega ravnateljstva Ludwiga.

Carigrad 28. Ruski admiral Avelan do spe semkaj prihodnji pondeljek.

London 28. „Central News“ javljajo iz Yokohame, da je japonski admiral odposlal svoji vlad službeno poročilo o poslednji pomorski bitki. Varok, vesled katerega so Kitajci izgubili bitko, je baje ta, da je kitajski poveljnik prekasno opazil japonske brodovje, vesled česar se zasidrane kitajske ladje niso mogle naglo staviti v vrsto za boj, niti braniti se proti japonskim torpedom. Japonci morajo zahvaliti svojo zmago le svojim torpedom, ki so zares delovali obudovanja vredno.

London 28. „Bureau Reuter“ poroča iz Shangaia: Kitajski častniki odvaljujejo jeden od drugega odgovornost o zgubljeni pomorski bitki v Pečiskem zalivu. Preiskava proti vsem dotičnim častnikom nadaljuje; jednega stotnika so že obesili, menda usmrtijo še mnogo zatoženih častnikov. — Kitajski admiral, poveljnik brodovja o bitki, izjavil je baje, da se je 7 kitajskih ladij med bitko skrilo v reki Yalu ter se tako umaknilo bitki.

Trgovinske brzojavke. Budimpešta. Pšenica za jesen 6 23—6 24, za spomlad 6 67—6 69. Koruza za sept.-okt. 6 10 do 6 20. Oves za jesen 5 65—5 66. Ri za jesen 5 20—5 23. Pšenica nova od 78 kil. f. 6 25—6 30, od 79 kil. f. 6 30—6 35, od 80 kil. f. 6 35—6 40, od 81 kil. f. 6 40—6 45, od 82 kil. f. 6 45—6 50. Ječmen 6 25—6 40; prosa 5 70—5 90. Pšenica srednje ponudbe, kupel rezervirani. Trg mlačen. Prodalo se je 15.000 met. stot. Vreme oblačno.

Praga. Neratificirani sladkor za september f. 13 55 december f. 13 60, mirno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odposlil je konec t. m. f. 31 25 do —. Oktobar f. 31 —. November-marec f. 30 —. 30 25. — Concassé za november-marec 30 50 do 31 —. Četvrti za oktober 32 50. V glavah (sodih) za polovico oktobra 33, na koncu oktobra 32.

Havre. Kava Santos good average za september 99 —. za januar 85 —, mlačno. Hamburg. Santos good average za september 77 25, decembar 69 25, marec 66 25, mlačno.

Dunajska borza 28. septembra 1894.	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98 85	98 85
„ „ v srebru	98 75	98 85
Avstrijska renta v zlatu	124 20	124 60
„ „ v kronah	97 80	97 80
Kreditno akcije	370 60	372 —
London 10 lat.	124 05	124 —
Napoleoni	9 88	9 88
100 mark	60 95	60 99
100 italj. lir	45 15	45 15

Razpis službe.

„Tržaška posejilnica in hranilnica“ (registrovana zadruga z omejenim porostvom) išče zanesljivega in večjega tajnika ob enem spretnega knjigovodje. Začasna mesečna plača znaša 35 do 40 glđ. — Prosilci, kateri poznajo Trst in okolice, imajo prednost. Nastop službe je takoj, ali vsaj do 1. oktobra t. l. Zahteva se primerna kavgija, odnosno porostvo. — Prošnje pošiljati je najdalje do 25. t. m. podravnatelju g. dr. M. Preterju v Trstu. Via delle Poste šte. 6.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imo „Belladonna“, nom „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na dešeli. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v bliži Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosa)). Po dvakrat na dan frišne opresno mleko po 14 kr. liter nedorejeno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesom, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk so priporočili Anton Sorli, Cl. kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanaestih murvah“, priporoča se slavnomu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točilo se bodo samo domača izvrstna vina. 104 23

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga z omejenim porostvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnomu občinstvu svojo bogato prazurbljeno

prodajalnico jestvin (v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadrugnikom in nozadrugnikom, koji prvi se deležni letnega čistga dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotovo)

10 minut oddaljeno od mesta, s obširnimi senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gorkimi in mrlimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico v Rojanu (poprej Pertotovo)

kjer se prodaja goreje in toleče meso, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnomu občinstvu in udom.

Novi člani se še vedno sprejemajo ob uradni urah vsak četrtak od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5